

Els Espais Volart exposen els dibuixos ocults de l'escultor Juli González, que va fer servir per experimentar l'artista que volia ser

Del paper al ferro

Maria Palau
 BARCELONA

L'escultor Juli González (Barcelona, 1876-Arcueil, França, 1942) va ser una mar de dubtes pràcticament tota la seva vida fins que, deu anys abans de morir, va trobar el seu camí artístic. Qui diu dubtes diu exigència, compromís i honestetat. A ell li va costar més que a altres companys seus articular un llenguatge d'avantguarda. I a ell sí que la inspiració el va enxampar treballant, com deia el seu amic Picaso, dels pocs que va assistir al seu enterrament en la trista França ocupada. Van ser amics des dels vells temps de joventut a Barcelona i van ser col·laboradors a París en una colla d'escultures que el geni malagueny no hauria pogut fer sense l'ajut de González. De fet, va ser ell qui el va anar a buscar per fer-les.

El tímid González, sempre absent en els ambients de bohèmia de París, se'n va fer uns farts, de pençar. I no només en allò en què ha acabat sent reconegut —no pas en vida, que de glòria no en va tastar cap—, l'escultura en ferro, sinó també en el dibuix, menys difós perquè es considera erròniament un treball secundari. “Va ser un dibuixant excel·lent”, predica J.F. Yvars, comissari de

L'estudi de la figura humana en un parell de peces de Juli González ■ ORIOL DURAN

l'exposició *Julio González. Dibuixos, papers i figures de la col·lecció de l'IVAM*, que presenta fins al 30 de desembre la Fundació Vila Casas als seus Espais Volart de Barcelona. El nom fa la cosa: se n'exhibeixen una setantena, de dibuixos, al costat de només quatre escultures, que, tot i així, de menors, no en tenen res.

González, fill i nét d'orfèvres, no va tenir marcada la seva personalitat artística fins als anys trenta, però des del principi del segle, just quan es va establir a París, va utilitzar el dibuix com una eina d'experi-

mentació per anar acotant l'artista que volia ser.

L'artista del ferro es va forjar en la fragilitat del paper i en el traç delicat del llapis. La *Montserrat*, la seva escultura més famosa que pren de model una pageda catalana, i també les seves seqüeles, caps de dones cridant contra l'horror de la Guerra Civil espanyola, es van gestar a poc a poc en els seus quaderns. Aquesta és la tesi de la mostra, que es nodreix dels fons de l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM) en l'any del seu 30è aniversari. Uns fons nombrosos que Yvars defensa que són im-

prescindibles per entendre els secrets d'aquest artista. Secrets que encara ara no s'han revelat del tot. “González no és un autor de culte; per estrany que sembli, no té cap monografia”, lamenta.

Recuperar Manuel Duque

Els Espais Volart, sota la direcció artística de Glòria Bosch, tenen sempre sensibilitat pels aspectes més ocults, que sovint són els més autèntics, dels creadors. Aspectes o directament vides senceres silenciades quan aquestes han tingut la gosadia de desafiar els cànons de l'art i

els que decideixen en funció dels seus interessos què és digne de ser considerat art major i què no. Dins d'aquesta foscor es va moure Manuel Duque (1919-1998), artista d'origen andalús que va emigrar a Sabadell, que entenia la pintura com un ens viu. Duque va tenir el seu moment d'èxit a tocar, a París, però després de fracassar per culpa d'un context polític advers va acabar reclòs a la ciutat vallesana, on es continua custodiant en precari el seu llegat d'obres. La comissària de l'exposició *De la llum al món*, Imma Prieto, fa un crit d'alerta per recuperar aquest fons, fràgil en extrem perquè Duque, mancat de recursos, acostumava a utilitzar materials pobres.

Aquest alt sentit de responsabilitat amb l'art contemporani i la seva necessària patrimonialització per evitar que es perdi impregna la tercera exposició que la seu barcelonina de la Fundació Vila Casas ha organitzat per encetar la temporada. És un diàleg entre la seva pròpia col·lecció i la Col·lecció DKV. *Somiant una possibilitat* és el títol del relat que han brodat Natàlia Chocarro i Alicia Ventura, amb el noble objectiu de reivindicar la raó de ser d'una col·lecció d'art: disseminar coneixement a la societat. ■